

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušení stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

2

KOLEGIUM MINISTRA VNITRA ČSSR

C. j.: FB-019/IP-89

V Praze dne 11. III. 1989

TAJNÉ

Výtisk číslo: 19

Počet listů: 36'

Počet výtisků: 20

K bodu: Rozbor výsledků realizace Souboru opatření vlády ČSSR a RMV ČSSR, ČSR, SSR č. 9/1983 proti neoprávněnému obohacování za období roku 1988.

Důvody předložení:

Podle plánu práce
kolegia ministra
vnitra ČSSR na
1. pol. 1989

Obsah:

- I. Návrh usnesení
- II. Důvodová zpráva
- III. Rozbor
- IV. Tabulková část
- V. Přehled vybrané tr. činnosti
- VI. Návrh zprávy pro VLK ČSSR

Předkládá:

Náměstek ministra vnitra ČSSR
plk. Otta SEDLÁK

Po projednání materiál vratte do 7 dnů sekretariátu FMV

OK-035-3/A-kot-89

Návrh
U S N E S E N í

k bodu: Rozbor výsledků realizace Souboru opatření vlády ČSSR a RMV ČSSR, ČSR, SSR č. 9/1983 proti neoprávněnému obohacování za období roku 1988

I. Kolegium ministra vnitra ČSSR

d o p o r u č u j e

ministru vnitra ČSSR schválit předložený rozbor a zprávu určenou pro Výbor lidové kontroly ČSSR

II. ministr vnitra ČSSR

1. s c h v a l u j e

a/ Rozbor výsledků realizace Souboru opatření vlády ČSSR a RMV ČSSR, ČSR, SSR č. 9/1983 proti neoprávněnému obohacování za období roku 1988 s určením pouze pro vnitřní potřebu

b/ Zprávu o vyhodnocení plnění a účinnosti opatření vytyčených usnesením vlády ČSSR č. 355/1982 v podmírkách působnosti orgánů resortů MV za období roku 1988 s určením pro Výbor lidové kontroly ČSSR

2. u k l á d á

náměstku ministra vnitra ČSSR plk. Ottovi Sedlákovi

a/ zabezpečit dopracování Zprávy pro VLK ČSSR v souladu se schválenými připomínkami členů kolegia a předložit ji ministru vnitra ČSSR k odeslání ministru - předsedovi Výboru lidové kontroly ČSSR

Termín: do 31.5.1989

b/ zabezpečit zpracování návrhu na zřízení cenového orgánu při SPRSZ FMV k řešení objektivnosti smluvních cen mezi FMV a civilními hospodářskými organizacemi

Termín: do 30.6.1989

D ú v o d o v á z p r á v a

Vláda ČSSR svým usnesením č. 73/1984 uložila ministrům a vedoucím federálních ústředních orgánů zajistit ve svých resortech roční vyhodnocování plnění a účinnosti opatření uložených usnesením vlády ČSSR č. 355/1982 k odhalování, postihu a předcházení trestné činnosti, jejímž zdrojem je neoprávněné obohacování, a o výsledcích hodnocení podávat každoročně zprávu Výboru lidové kontroly ČSSR.

Rozbor výsledků realizace Souboru opatření vlády ČSSR byl za rok 1987 projednán na poradě ministra vnitra ČSSR s náměstky MV ČSSR dne 17.5.1988, kde bylo uloženo "ve smyslu připomínek členů porady výstupní zprávu pro VLK ČSSR dopracovat a předložit ji ministru vnitra ČSSR ke schválení". Federální správou VB byla zpráva dopracována a zaslána cestou ministra vnitra ČSSR Výboru lidové kontroly ČSSR k dalšímu využití.

Na zabezpečení koordinačních úkolů vyplývajících z realizace usnesení přijatých vládou ČSSR a spol. RMV č. 9/1983 se podílela celoresortní komise, složená ze zástupců útvarů FMV, útvarů řízených FMV a bezpečnostních úseků MVŽP republik. Činnost této komise je zabezpečována federální správou VB.

Při zpracování Rozboru byly využity hodnotící materiály útvarů FMV, útvarů řízených FMV a podklady bezpečnostních úseků MVŽP republik. Současně byly využity nestandardní údaje kriminální statistiky VB a statistické údaje inspekce MV ČSSR.

Správa pro plán, rozpočet a sociální zabezpečení FMV ve svém hodnotícím materiálu navrhla zřízení cenového orgánu, který by mj. řešil objektivnost smluvních cen účtovaných FMV civilními hospodářskými výrobními i nevýrobními organizacemi, čímž by se mělo zabránit úniku miliónových částek ve prospěch civilních organizací z prostředků FMV.

S ohledem na pozitivní výsledky uvedené v Rozboru lze dosud

přijatá opatření resorty MV k odhalování, postihu a předcházení trestné činnosti s motivací neoprávněného obohacování považovat za dostatečná. Rovněž opatření přijatá uvnitř resortů MV byla až na výjimky účinná. Vzhledem ke změnám v organizační struktuře některých útvarů, jsou připravována aktualizovaná opatření náčelníků /XIII. S SNB, SPRSZ FMV/. V souladu s vývojem bezpečnostní a politicko-ekonomické situace je nutno v realizaci stanovených úkolů pokračovat.

Rozbor výsledků realizace Souboru opatření vlády ČSSR a RMV ČSSR, ČSR, SSR č. 9/1983 proti neoprávněnému obohacování v působnosti resortů MV za období roku 1988.

Od vydání Politicko organizačního zabezpečení k předcházení neoprávněnému obohacování a k zajištění účinnějšího postihu majetku a majetkového prospěchu z nepoctivých zdrojů uvedené ve spol. RMV č. 9/1983 je této problematice věnována v resortech MV trvalá pozornost. Stanovené úkoly vyplývající z tohoto rozkazu jsou zaměřeny zejména k zintenzivnění boje s neoprávněným obohacováním a jsou zpracovávány do plánovacích dokumentů na všech stupních řízení. Jejich plnění se stalo jedním z rozhodujicích ukazatelů pro hodnocení úrovně práce jednotlivých útvarů a služeb SNB, jakož i koordinujícím a usměrňujícím kritériem pro oblast výkonu služby a pro oblast kontrolní a preventivní výchovné činnosti.

Kontrola plnění úkolů stanovených uvedeným rozkazem se stala nedilnou součástí jednání poradních orgánů příslušných náčelníků a služebních funkcionářů. Posuzuje se účinnost přijatých organizačních, kádrových, technických a dalších opatření. Zvláštní pozornost je věnována nejen účinnosti preventivního působení k odstranění příčin a podmínek usnadňujících vzniku protispoločenských jednání s možností neoprávněného obohacování, ale i právní propagandě a posilování právní výchovy.

Opatření k předcházení neoprávněnému obohacování a k zajištění účinnějšího postihu majetku a majetkového prospěchu z nepoctivých zdrojů byla orientována do dvou základních oblastí, jednak mimo resorty MV a jednak dovnitř resortů MV.

Mimo resort byla opatření při ochraně majetku v socialistickém vlastnictví zaměřena proti převládajícím druhům hospodářské trestné činnosti ve vybraných úsecích národního hospodářství a rozhodujících odvětvích čs. ekonomiky.

Uvnitř resortů MV byla opatření zaměřena především na preventivní činnost k předcházení neoprávněnému obohacování, na zlepšení řídící a organizátorské práce, dodržování socialistické zákonnosti, upevňování morálně politického stavu, zvyšování ideově politické a odborné způsobilosti a účinnému uplatnění vnitřního kontrolního systému.

Výsledky kontrolní činnosti se staly impulsem pro další zdokonalování preventivních opatření, aktualizovaných pokynů a rozkazu vydaných k účinnější realizaci spol. RMV č. 9/1983 v podmínkách útvarů. Koordinaci přijatých opatření na jednotlivých útvarech zabezpečovala celoresortní komise prostřednictvím svých členů.

Na plnění úkolů vyplývajících ze Souboru opatření vlády ČSSR a spol. RMV č. 9/1983 se podílely obě složky SNB i jednotlivé druhé služeb.

Orgány Státní bezpečnosti v rámci své působnosti zaměřovaly svoji činnost na ochranu problematiky zahraničně občodních vztahů a na získávání poznatků k neoprávněnému obohacování čs. občanů v oblasti vnějších ekonomických vztahů.

S ohledem na běžnou praxi západních firem poskytovat pracovníkům čs. organizací různé provize nebo jiné výhody v zahraničí i v ČSSR lze předpokládat výskyt latentních případů korupce a neoprávněného obohacování zejména v oblastech nově vytvářených přímých vztahů čs. podniků s podniky v nesocialistických zemích.

O přetrvávajících tendencích k neoprávněnému obohacování některých čs. občanů v zahraničí svědčí poznatky příslušníků StB, na jejichž základě např. PZO Strojexport, Pragoinvest, Polytechna jako vysílající organizace odvolaly některé své delegáty.

Základní příčiny páchaní trestné činnosti čs. občanů v zahraničí spočívají v nedostatečné kontrole práce vysílaných pracovníků

na místě a v nezodpovědném kádrovém výběru. Rovněž je malá pozornost věnována výchovnému procesu připravovaných delegátů vysílajícími organizacemi. Případy zjištěné federálními útvary StB byly předávány příslušným orgánům SNB dle věcné a místní příslušnosti. Závažné případy z oblasti kontrarozvědné ochrany zahraničně obchodních vztahů v důležitých odvětvích čs. národního hospodářství rozpracovávaly samy.

Kriminální služba VB byla orientována zejména na odhalování závažné a organizované trestné činnosti páchané finančními machinacemi, vytvářením černých fondů a na neoprávněné čerpání státních dotací a prostředků v rozhodujících odvětvích čs. ekonomiky. Opatření směřovala proti devizové trestné činnosti, pašování a spekulaci, zejména proti nelegální směně valut a spekulačnímu prodeji tuzexových poukázk organizačními skupinami.

Pořádková služba VB byla na úseku ochrany majetku v socialistickém vlastnictví zaměřena na získávání poznatků o osobách, jejichž nákladný způsob života zřejmě neodpovídá jejich legálním příjmům a majetkovým možnostem.

Dopravní služba VB v rámci dozoru nad silničním provozem byla zaměřena na získávání poznatků k rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví zjištovaných při kontrolách převáženého materiálu a na případy neoprávněného užívání motorových vozidel zaměstnanci.

Také služba ochrany objektů plnila významné poslání při ochraně majetku v socialistickém vlastnictví, zejména budováním zabezpečovacích systémů. V roce 1988 bylo na systém PCO napojeno dalších 894 objektů a kapacita v rámci ČSSR tak dosáhla 7 760 napojených objektů. Pomoci zabezpečovacích systémů bylo v rámci ČSSR zadrženo 351 pachatelů vloupání do objektů, čímž bylo zamezeno vzniku dalších následných škod.

Na úseku vyšetřování VB byla obdobně jako v předchozích letech zvýšená pozornost věnována týmově řešeným případům rozsáhlé

hospodářské trestné činnosti a vybraným závažným případům. Cílem bylo dokumentovat trestnou činnost v celém rozsahu, zjistit všechny pachatele, jakož i příčiny a podmínky, které umožňovaly trestnou činnost spáchat. Pozornost byla věnována zajišťování dostatečných podkladů pro rozhodování soudů o postihu neoprávněného majetkového prospěchu.

V součinnosti všech složek a služeb SNB bylo v roce 1988 odhaleno 25 467 trestních činů s neoprávněným prospěchem, což tvoří 57,64 % z celkového počtu trestních činů a přečinů hospodářské kriminality. V tomto směru se podíl skutků s neoprávněným prospěchem oproti předcházejícím letům nijak výrazně nezměnil.

Celková výše škod způsobených skutky s neoprávněným prospěchem byla o 9 mil. Kčs nižší než v roce 1987 a dosáhla 247 mil. Kčs. Zachráněné hodnoty činily 69,7 mil. Kčs. Nejčastěji útoky pachatelů směřovaly k rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a jejich počet se v dlouholetém vývoji výrazně nemění. Vysoký podíl na hospodářské trestné činnosti mají též trestní činy proti hospodářské kázni, neoprávněné užívání motorových vozidel zaměstnanci a trestní činy proti hospodářské soustavě /tabulky 1 a 2/.

Nejvíce trestních činů bylo spácháno v nevýrobní sféře, zemědělství, stavebnictví, ve státním, družstevním a zahraničním obchodě a v průmyslu.

O značném podílu recidivy pachatelů svědčí skutečnost, že téměř čtvrtina pachatelů, stíhaných za trestní činy hospodářské kriminality, již byla dříve soudně trestána /tabulka 3/.

Z přehledu o podnětech k zahájení trestního stíhání vyplývá pozitivní jev, že v hodnoceném období se zvýšil počet oznámení od kontrolních orgánů o 52 případů a dosáhl tak počtu 391 věcí, zatímco podíl občanů na oznamování trestních činů již po několik let klesá. Počet oznámení od odpovědných pracovníků podniků zůstal na úrovni předcházejícího období. Na odhalování skutků

hospodářské kriminality se v rozhodující míře /87 %/ trvale podílejí příslušníci SNB /tabulka 4/.

Trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví tvoří nejpočetnější skupinu trestných činů hospodářské kriminality. V hodnoceném období bylo odhaleno 9 490 trestných činů rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, což představuje snížení pouze o 10 trestných činů oproti roku 1987. Na hospodářské kriminalitě se uvedená trestná činnost podílí 45 %. Počet stíhaných osob se zvýšil o 45, tj. na 11 844. Způsobené škody prakticky zůstaly na úrovni roku 1987 a dosáhly 105,9 mil. Kčs, což představuje téměř čtvrtinu z celkové výše škod způsobených hospodářskou kriminalitou. Oproti předcházejícímu období došlo k nárůstu škod do 50 000.- Kčs a k poklesu škod do 250 000.- Kčs /tabulka 5/.

Podíl dříve trestaných pachatelů trestních činů rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví poklesl z 30,1 % na 28,5 %. Zároveň se však zvýšil podíl vedoucích pracovníků, techniků a dělníků na procentuálním zastoupení k celkovému počtu stíhaných osob /tabulka 6/. Z okolnosti, které umožnily trestnou činnost spáchat, převládá nedostatečná podniková kontrola ve 2 290 případech /24,1 %/ a nedostatečná ostraha 1 065 případů /11,2 %/.

Nárůst počtu zjištěných případů a stíhaných osob se projevil u trestních činů spekulace. Z celkového počtu 724 stíhaných osob se cizinci na trestné činnosti podílí 30 %. Z cizinců převládají občané VSR a PLR žijící a pracující na našem území. Spekulativní předměty pocházely převážně ze zahraničí. Na naše území bylo zboží určené ke spekulaci dopravováno pašováním /tabulka 7/.

Při odhalování trestních činů úplatkářství byl zaznamenán pokles o 148 případů oproti roku 1987. Pokles ovlivnila nejednotnost prokuratur při posuzování úplatků. Stále se nedáří zintenzivnit odhalování uvedených trestních činů v oblasti dodavatelsko-odběratelských vztahů /tabulka 8/.

Počet odhalených trestných činů neoprávněného užívání motorového vozidla zaměstnanci poklesl nevýrazně /o 22 skutků/ a dosáhl tak 2 403 případů, avšak rozsah způsobených škod se zvýšil o 260 tisíc Kčs. Jednou z hlavních příčin tohoto negativního jevu je dlouhodobě zjišťovaná nedostatečná kontrola a evidence jízd služebních motorových vozidel /tabulky 9 a 10/.

Odhalování trestných činů ohrožení devizového hospodářství se projevilo zvýšením počtu odhalených případů o 92. Stíháno bylo o 114 osob více, tj. celkem 358 osob /tabulka 11/.

Skutečnost, že devizovou trestnou činnost lze eliminovat pouze za předpokladu kvalifikovaného, organizovaného a koordinovaného rozpracování s využitím všech dostupných prostředků a informačních zdrojů, lze dokumentovat na příkladu realizovaných bezpečnostních akcí a výsledků práce specializovaného týmu k řešení devizové trestné činnosti a spekulace s tuzexovými poukázkami na území hl. m. Prahy. Zde bylo v hodnoceném období stíháno 46 pachatelů pro devizovou trestnou činnost a spekulaci, zajištěné hodnoty představují ve valutách cca 1,1 mil. devizových korun, 74 000 TK a 1,7 mil. Kčs v hotovosti. Rovněž byla dokumentována nová forma trestné činnosti, která spočívá v získávání valut od devizových cizozemců za protihodnotu ve formě úhrady všech služeb spojených s pobytom devizového cizozemce v ČSSR. Majetkový postih spočíval v tom, že věci a hodnoty určené ke spekulaci byly navrhovány k propadnutí ve prospěch státu.

Při odhalování trestných činů "pašování" bylo zjištěno o 6 případů více, tj. celkem 159 trestných činů. Vyhláškou FMZO byl nově stanoven bezcelní dovoz osobních počítačů, došlo ke snížení cla u spotřební elektroniky a rozšířily se možnosti dovozu nad celní limit při následném celním projednání. Tato zákonná úprava se neodrazila ve snížení počtu trestných činů, ale poklesem způsobené škody téměř o 75 %. To svědčí o vyšším výskytu trestných činů s nižšími převáženými hodnotami oproti předchozímu hodnocenému období. Za trestný čin je považováno jednání, při kterém je dovezeno zboží přesahující hodnotu 20 000.- Kčs /tabulka 12/.

K odstraňování nedostatků v činnosti socialistických organizací byla ve smyslu zákona o SNB nebo trestního řádu zasílána písemná upozornění vedoucím organizacím. Uvedená upozornění byla v převážné míře orgány a organizacemi chápána jako významná preventivní činnost a byla rovněž akceptována.

V rámci preventivně výchovné činnosti a zvyšování úrovně právního vědomí se osvědčilo využívání hromadných sdělovacích prostředků, zejména pořadů redakce armády, bezpečnosti a brannosti čs. televize a čs. rozhlasu.

Na dobré úrovni je spolupráce s orgány bankovnictví a s pobočkami české a slovenské státní pojišťovny, zejména při odhalování neoprávněných plnění z pojistných smluv a při potvrzování údajů v hlášení pojistných událostí. Prohloubila se spolupráce s orgány národních výborů, se Sborem ozbrojené ochrany železnic. K dalšímu zdokonalení a zefektivnění forem a metod práce na úseku odhalování trestních činů s motivací neoprávněného obohacování by měla přispět i nová dohoda o spolupráci orgánů VB a celní správy. Významnou pomoc prokázali pracovníci OPK, kteří svým aktivním přístupem přispěli k odhalení 457 mrtvých schránek, 19 závleků železničních vagónů s hodnotou zboží za 2,37 mil. Kčs a zadrželi zboží a valuty v hodnotě 52,3 mil. Kčs, což je o 16 mil. Kčs více než v roce 1987.

Přes dosažené pozitivní výsledky v boji s neoprávněným obohacováním, spekulací, pašováním i devizovou trestnou činností nelze v nejbližším období počítat s výrazným snižováním těchto protispoločenských jevů. Přetrvávající základní příčiny a podmínky neoprávněného obohacování a nedostatky v ochraně socialistické ekonomiky i nadále spočívají zejména v nedůsledné řídící činnosti odpovědných vedoucích pracovníků, v jejich malé náročnosti na kontrolní systémy, v upřednostňování osobních zájmů před zájmy celospolečenskými.

K odstranění nežádoucích protispoločenských jevů a přetrávajících nedostatků v činnosti organizací byla přijata opatření vyplývající z usnesení vlády ČSSR č. 355/1982, 73/1984, 127/1987 a 323/1988, která byla rozpracována ve všech resortech. Pokud budou v praxi důsledně realizována, jeví se jako dosta-tečná.

Nekompromisní boj proti všem formám neoprávněného obohacování byl veden i v resortech MV. K odstraňování příčin a podmínek umožňujících vznik protispoločenských jevů byly na úrovni jednotlivých správ vydány vlastní řídící akty, které byly průběžně aktualizovány. Tyto akty postihovaly hlavní oblasti, v nichž by mohlo docházet k neoprávněnému obohacování a ty druhy činnosti, kde docházelo k vydávání rozhodnutí týkajících se postihu občanů nebo uplatňování práv a oprávněných zájmů občanů.

Příslušní služební funkcionáři, náčelníci a velitelé v součinnosti s orgány a organizacemi KSČ, SSM a ROH věnují trvale zvýšenou pozornost výchově podřízených proti přijímání úplatků a korupčních darů formou provádění politických a odborných školení k posilování jejich právního vědomí.

Důraz byl položen na řídící oblast při využívání a dodržování pracovní doby k efektivnímu plnění výhradně služebních úkolů. K upevnění pracovní kázně přispěla zvýšená kontrolní činnost nadřízených.

V oblasti kádrové a sociální politiky byla věnována pozornost výběrovému řízení uchazečů do služeb SNB a jejich zařazování do funkcí dle třídních a politických kritérií, morálních kvalit, odbornosti a tělesné i duševní způsobilosti. Služební funkcionáři současně věnovali pozornost způsobu života a majetkovým poměrům podřízených.

K omezení podmínek pro neoprávněné obohacování z materiálových a finančních zdrojů resortů MV přijali příslušní náčelníci konkrétní opatření zaměřená zejména na správné provádění inventarizaci, vyřazování automobilního materiálu, zabezpečování likvidace škod a ztrát, zpřísněné hospodaření se spotřebním materiálem a evidenci odpadových a druhotných surovin odváděných výkupním organizacím a z toho plynoucích finančních příjmů. Zvýšila se náročnost na vyřazování materiálů určených k dalšímu využití v civilním sektoru. Opatření se týkala i zpřísněného využívání služebních dopravních prostředků k soukromým účelům /v každém případě za úhradu/ a zabezpečení reprografické techniky před zneužíváním.

V souvislosti se změnami organizačních struktur FMV v roce 1988 byla poskytována pracovníky správy pro plán, rozpočet a sociální zabezpečení FMV metodická pomoc hospodářům a novým pracovníkům k zamezení zbytečných škod a ztrát.

K zabránění neúměrných smluvních cen v neprospěch FMV za provedené práce a speciální materiály dodávané civilními organizacemi navrhla správa pro plán, rozpočet a sociální zabezpečení FMV zřízení cenového orgánu při této správě, který by řešil objektivnost smluvních cen. Tímto opatřením by se zabránilo úniku milionových částek z prostředků FMV.

Další opatření byla směrována k posilování vnitřního kontrolního systému, zejména k dodržování hospodárnosti, včetně kontroly výhod přiznávaných příslušníkům a občanským pracovníkům. Na základě prověrky došlo v působnosti FMV ke snížení poskytovaných finančních příspěvků na jízdenky MHD cca o 10 %.

K účinnější aplikaci a správnému předepisování léků, k zabránění jejich zneužívání a úniku mimo resort a ke zvýšení hospodárnosti rozvíjela činnost ústřední komise pro účelovou farmakoterapii. U příslušníků porušujících léčebný režim byla vedením

útvarů přijímána kázeňská opatření dle závažnosti porušení až po odnětí nemocenských dávek a ukončení pracovní neschopnosti. Nejčastějšími trestnými činy příslušníků SNB s motivací neoprávněného obohacování jsou trestné činy zneužití pravomoci veřejného činitele, útoky proti majetku v socialistickém vlastnictví a útoky proti majetku v osobním vlastnictví formou zpronevěry a podvodu.

V rámci resortu FMV bylo příslušníky spácháno 25 trestných činů s motivací neoprávněného obohacování, což je o 11 skutků více než v roce 1987 /tabulka 13/. Trestní stíhání bylo vedeno vůči 7 příslušníkům.

K odstranění nežádoucích jevů v činnosti příslušníků SNB není třeba přijímat další opatření, ale zaměřit vnitřní kontrolní systém na důsledné dodržování již dříve přijatých opatření. Prohlubování právního vědomí příslušníků SNB a posilování vlivu stranických a svazáckých kolektivů na jednání svých členů je třeba považovat za nedílnou součást trvalého výchovného procesu podřízených.

I přes uvedené nedostatky se opatření realizovaná k předcházení, odhalování a postihu případů neoprávněného obohacování v souladu se spol. RMV č. 9/1983 stále více prosazují do bezpečnostní praxe a daří se je postupně realizovat. Jejich pozitivní vliv se projevuje zejména v důslednějším uplatňování specifických forem, metod a prostředků práce kriminální služby, ve zrychlování a zkvalitňování vyšetřování a ve vznikajícím podílu pořádkové služby na odhalování přečinů hospodářské povahy.

Proces prohlubování demokratizace společnosti a přestavba hospodářského mechanismu budou ještě těsněji spjaty s potřebou upevňování socialistické zákonnosti, pořádku a disciplíny. Proto je třeba v realizaci Souboru opatření vlády ČSSR k problematice neoprávněného obohacování a účinnějšího postihu majetku a majetkového prospěchu z nepoctivých zdrojů a spol. RMV č. 9/1983 důsledně pokračovat.

PŘEHLED
**O VÝVOJI UKONČENÝCH SKUTKŮ HOSPODÁŘSKÉ KRIMINALITY S NEOPRAVNÝM PROSPEČEM V ČSSR
 V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987**

	Součet		z toho							
	Skutky s neopráv. prospěchem	tj.% z HK	Protí hospod. soustavě	tj.% z HK	Protí majetku soci.vlast.	tj.% z HK	Protí měně a daním	tj.% z HK	neopráv. užívání mot.voz.zaměstn.	tj.% z HK
Průměr za 7. PLP	24 898	55,71	2 303	5,15	2 457	5,49	15 606	34,91	433	0,96
1986	26 272	54,79	2 526	5,51	2 646	5,51	16 602	34,62	544	1,13
1987	25 925	55,63	2 314	4,96	2 429	5,21	16 874	36,21	472	1,01
1988	25 467	57,64	2 097	4,74	2 566	5,80	16 766	37,94	398	0,90
									1 237	2,80
									2 403	5,44

Tabulka 2

PŘEHLED
**O VÝVOJI ZPŮSOBENÝCH ŠKOD HOSPODÁŘSKÉ KRIMINALITY S NEOPRAVNÝM PROSPEČEM V ČSSR
 V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987**

	Škody v tis. Kčs		z toho							
	Skutky s neopráv. prospěchem	tj.% z HK	Protí hospod. soustavě	tj.% z HK	Protí majetku v soci.vlast.	tj.% z HK	Protí měně a daním	tj.% z HK	neopráv. užívání mot.voz.zaměstn.	tj.% z HK
Průměr za 7. PLP	194 464	62,97	30 434	10,10	59 382	19,13	95 073	30,78	5 755	1,87
1986	202 354	60,70	24 198	7,25	61 109	18,33	103 557	31,06	9 013	2,70
1987	256 481	74,96	15 251	4,45	116 569	34,07	109 296	31,94	12 212	3,56
1988	247 322	56,54	12 699	2,95	116 032	26,53	107 524	24,58	6 398	1,46
									1 895	0,56
									2 859	0,92
									2 582	0,77

PŘEHLED

O OSOBUCH STÍHANÝCH ZA TRESTNÉ ČINY HOSPODÁRSKÉ KRIMINALITY S NEOPRÁVNĚNÝM PROSPĚCHEM V ČSSR
V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

Tabulka 3

	Stíháno		z toho									
	Osob	tj.% z HK	Dříve trestaných z důb správ	Vedoucí řízení a správ	tj.%	Technici	tj.%	Provozní a obsluhujucí pracov.	tj.%	Dělníci	tj.%	
Průměr za 7. FLP	31 143	61,10	7 046	22,62	2 259	7,25	1 479	4,74	10 016	32,16	11 664	37,45
1986	31 169	58,21	6 906	22,15	2 593	8,31	1 691	5,42	9 370	30,06	12 073	38,73
1987	19 918	78,11	4 856	24,37	1 936	9,71	1 585	7,95	7 335	36,82	6 376	32,01
1988	22 468	90,13	5 583	24,85	1 877	8,35	1 871	8,33	8 651	38,50	7 416	33,00

Tabulka 4

O PODNĚTECH K ZAHÁJENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ SKUTKŮ HOSPODÁRSKÉ KRIMINALITY S NEOPRÁVNĚNÝM PROSPĚCHEM V ČSSR
V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

	Podněty celkem		z toho								
	Oznámení podniku	tj.%	Oznámení kontrol. orgány	tj.%	Oznámení občanů	tj.%	Vlastní činnost VB	tj.%	Jiné podněty	tj.%	
Průměr za 7. FLP	22 803	1 167	5,11	343	1,50	368	1,61	18 999	83,31	1 925	8,44
1986	24 053	1 108	4,60	437	1,81	323	1,34	20 513	85,28	1 672	6,95
1987	24 720	1 341	5,42	339	1,37	295	1,18	21 193	85,73	1 553	6,28
1988	25 718	1 350	5,25	391	1,52	263	1,02	22 360	86,94	1 354	5,26

Tabulka 5.

PŘEHLED
O ZPŮSOBENÝCH ŠKODÁCH U TRESTNÝCH ČINŮ ROZKRÁDÁNÍ MAJETKU V SOCIALISTICKÉM VLASTNICTVÍ V ČSSR
V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

	Odhaloneo	z toho bezveřejkod		z toho do 1500 Kčs		z toho do 5000 Kčs		z toho do 20 000 Kčs		z toho do 50 000 Kčs		z toho do 250 000 Kčs		z toho nad 250 000 Kčs		
		Případů celkem	tj.% z HK	Případů celkem	tj.%	Případů celkem	tj.%	Případů celkem	tj.%	Případů celkem	tj.%	Případů celkem	tj.%	Případů celkem	tj.%	
Průměr	7 279	37,98	190	2,6	719	9,88	3 676	50,46	2 046	28,10	411	5,65	142	1,96	95	1,31
1986	8 052	36,68	157	1,94	681	8,45	4 183	51,94	2 310	28,68	468	5,81	144	1,78	109	1,35
1987	9 500	44,18	195	2,05	674	17,6	4 406	46,39	2 360	24,84	544	5,72	280	2,94	38	0,40
1988	9 490	43,13	195	2,05	566	16,50	4 438	46,76	2 385	25,13	595	6,27	260	2,74	39	0,41

Tabulka 6

PŘEHLED
O OSOBUCH STÍHAÝCH ZA TRESTNÉ ČINY ROZKRÁDÁNÍ MAJETKU V SOCIALISTICKÉM VLASTNICTVÍ V ČSSR
V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

	Stíháno	z toho						Dělnici	tj.% z osob celkem
		Osob celkem	tj.% z HK	Dřive trestan. dříž	tj.% z osob celkem	Vedoucí řízení a správy	tj.% z osob celkem		
Průměr	9 134	38,39	2 711	29,70	982	10,75	594	6,49	3 635
1986	9 769	37,39	2 806	26,72	1 078	11,03	674	6,89	3 610
1987	11 799	54,89	3 553	30,11	785	6,65	703	5,95	4 968
1988	11 844	47,51	2 873	26,55	721	7,16	732	7,27	3 527

PŘEHLED
O TRESTNÝCH ČINech SPĚKULACE V ČSSR V POROVNÁNÍ
S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

Tabulka 7

	Celkem				z toho				Převod předmětlů				Škody v tis. Kčs			
	Trestné činy	tj.% z HK	Ostatní	tj.% z HK	Dřívě trestná	tj.% z osob obhl. prac.	Provoz. z osob prac.	tj.% Bez prac. zařaz.	Tuzemský	tj.% z TČ	Zahraniční	tj.% z TČ	Celkem	tj.% z HK		
Průměr za 7. PLP	440	2,29	567	2,38	149	25,31	154	27,16	112	19,74	148	32,82	246	56,06	11 748	3,85
1986	520	2,36	661	2,59	147	21,63	147	22,23	104	15,73	138	26,53	336	64,61	4 780	1,46
1987	569	2,64	678	2,65	117	17,25	140	20,64	115	16,96	188	33,04	346	60,80	5 967	1,78
1988	609	2,77	724	2,90	165	22,79	167	23,07	53	7,32	144	23,64	426	69,95	2 358	0,55

Tabulka 8

	Celkem				z toho				z toho					
	Trestné činy	tj.% z HK	Ostatní	tj.% z HK	Vedoucí řízení a správy	tj.% z HK	Technici	tj.% z HK	Provozní a obsluhující pracovníci	tj.% z HK	Dělníci	tj.% z HK		
Průměr za 7. PLP	839	4,32	941	3,91	172	18,39	72	7,92	275	29,34	282	29,31		
1986	1 261	5,74	1 337	5,11	182	13,61	124	9,27	364	27,22	450	33,65		
1987	1 214	5,64	1 313	5,14	135	10,28	95	7,23	457	34,60	417	31,75		
1988	1 066	4,84	1 102	4,42	74	6,71	73	6,62	301	27,31	437	39,65		

P R E H L E D

O NEOPŘÁVNĚNÉ UŽÍVÁNÍ MOTOROVÉHO VOZIDLA ZAMĚSTNANCI V ČSSR

V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

Tabulka 9

Zjištěno		Spáchaly osoby										
Trestných činů	tj.% z HK	Dříve trestané	tj.%	Vedoucí řízení a opravy	tj.%	Technici	tj.%	Provozní a obsluhující pracovníci	tj.%	Dělníci	tj.%	
Průměr za 7. PLP	3 132	7,00	1 140	30,89	134	3,63	139	3,76	2 120	57,45	1 186	32,19
1986	2 512	5,23	940	32,39	130	4,47	113	3,89	1 634	56,30	928	31,97
1987	2 425	5,21	936	32,92	125	4,39	138	4,85	1 443	50,75	932	32,78
1988	2 403	10,92	847	30,51	108	3,89	197	7,10	1 436	51,73	861	31,01

Tabulka 10

P R E H L E D
O ZFÍSOBENÝCH ŠKODACH NEOPŘÁVNĚNÝM UŽÍVÁNÍM MOTOROVÉHO VOZIDLA ZAMĚSTNANCI V ČSSR
V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

Škody		z toho případů						
Celkem v tis. Kčs	tj.% z HK	Beze škod	Do 1 500	do 5 000	Do 20 000	Do 50 000	Do 100 000	Had 100 000
Průměr za 7. PLP	2 859	0,92	43,51	48,10	4,56	2,60	1,05	0,10
1986	2 582	0,77	32,20	57,88	5,49	3,14	1,11	0,11
1987	2 450	0,73	30,22	59,21	6,63	2,76	0,98	0,16
1988	2 613	0,61	22,43	67,50	5,24	3,62	0,96	0,25

PŘEHLED

O VÝVOJI TRESTNÝCH ČINŮ OHROŽENÍ DEVIZOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ V ČSSR
V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

Tabulka 11

Trestné činy	Celkem			z toho			Fony páchání			Škody v tis. Kčs						
	Tj. % z HK	Osob	tj. % z HK	Drive trest.	tj. % z osob	Cizinci	tj. % z osob	Držba valut deviz. dr. kov	tj. % z TČ	Vývoz valut deviz. čs. peněz	tj. % z TČ	Platý deviz. cizinců	Celkem	tj. % z HK		
Průměr za 7. PLP	213	0,47	250	0,49	53	21,20	22	8,80	61	28,63	65	30,51	67	31,45	3 295	1,08
1986	260	0,54	295	0,55	55	18,64	27	9,15	63	24,23	83	31,92	92	35,38	5 133	1,57
1987	228	0,10	244	0,95	45	18,44	22	9,01	60	26,31	69	30,29	78	34,21	10 288	3,07
1988	320	1,45	358	1,44	75	20,95	32	8,94	53	16,56	39	12,19	111	34,69	4 782	1,11

Tabulka 12

PŘEHLED
O TRESTNÝCH ČINECH PAŠOVÁNÍ V ČSSR
V POROVNÁNÍ S PRŮMĚREM ZA 7. PĚTILETKU A LETY 1986 A 1987

Trestné činy	Celkem			Prováděno při			Škody v tis. Kčs									
	Tj. % z HK	Osob	tj. % z HK	Doprava zboží	tj. %	Návštěváčích příbuzných	tj. % Individuální turistice	tj. % Zájezdových	tj. % Služebních cestách	Celkem	tj. % z HK					
Průměr za 7. PLP	348	1,80	446	1,86	247	70,24	114	32,39	111	31,86	58	16,65	54	15,55	6 625	2,23
1986	304	1,38	392	1,50	213	70,06	104	34,21	87	28,61	49	16,11	50	16,44	7 790	2,38
1987	153	0,71	208	0,81	113	73,85	54	35,29	36	23,52	25	16,33	29	18,95	3 236	1,00
1988	159	0,72	191	0,77	113	71,07	56	35,22	55	34,59	14	8,80	31	19,50	803	0,19

PŘEHLED

O TRESTNÝCH ČÍNECH S MOTIVACÍ NEOPRAVNĚHO OBOHACOVÁNÍ SPÁCHANÝCH PŘÍSLUŠNÝKŮ SIB, PS A VOJSKY MV
V POROVNÁNÍ S LETY 1986 A 1987

Tabulka 13

	Zneužití pravomoci činitele	Rozkrédání majetku v souc. vlast.	Spekulace, nedovol. podnik. ohrož. deviz. hospodářství	Zpronevěra, podvod	Úplatkářství	Neopráv. užív. motor. vozidla	Součet
PLV /	10	12	3	4	1	7	37
MV ČSR	70	22	3	21	5	6	127
MV SSR	14	1	-	4	3	5	27
Celkem	94	35	6	29	9	18	191
PLV	4	3	-	2	1	4	14
MV ČSR	21	9	-	12	5	-	47
MV SSR	21	10	-	1	1	1	34
Celkem	46	22	-	15	7	5	95
PLV	5	8	4	3	2	3	25
MV ČSR	25	6	3	11	1	3	49
MV SSR	18	4	-	4	2	2	30
Celkem	48	18	7	18	5	8	104

P r e h l e d

vybraných závažnějších případů trestné činnosti s motivací neoprávněného obohacování v roce 1988

A. Vybrané případy trestné činnosti s motivací neoprávněného obohacování stíhané útvary SNB

1. Člen hodnotitelské komise Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně 1987 požadoval na představiteli firmy NSR WONISCH ATv Gmgh 9 000.- DM za ovlivnění členů hodnotitelské komise a udělení zlaté medaile výrobku uvedené firmy.
2. Technický ředitel GŘ Slovcepa Banská Bystrica a podnikový ředitel Slovenské celulozky a papírny Ružomberok přijali na služební cestě v Kanadě od zástupce firmy SIMONS po 1 000.- US dolarů, aby zvýhodnili firmu SIMONS při nabídkovém řízení na dodávky zařízení pro SCP Ružomberok.
3. Vedoucí prodejny Tuzex v Plzni si ponechával peněžní částky za odevzdávané papírové obaly do Sběrných surovin od zboží, neoprávněně účtoval cestovní výdaje spojené s používáním soukromého vozidla pro organizaci, čímž způsobil na majetku v socialistickém vlastnictví škodu za 61 000.- Kčs.
4. Vedoucí střediska Výtvarných řemesel Praha v Račicích u Brna krátil tržby za prodaný nábytek vystavováním falšovaných faktur, čímž způsobil škodu ve výši 2,8 mil. Kčs a neoprávněnými nákupy na faktury v maloobchodě a nesprávnými odpisy autosoučástek a pneumatik poškodil organizaci o dalších 500 tisíc Kčs.
5. Vedoucí bytového odboru MěNV v Českých Budějovicích v souvislosti s přidělováním bytů přijímal od žadatelů úplatky a od roku 1981 do roku 1987 tak získal cca 80 tisíc Kčs.

6. Vedoucí prodejny Starožitnosti v Bratislavě v letech 1987 a 1988 postupně krátil denní tržby za prodané zboží, čímž způsobil škodu ve výši 3,4 mil. Kčs.
7. Technik n.p. Kovosmalt Fiľakovo ve spojení s dalšími pěti spolupachateli od roku 1984 do roku 1988 neodváděli podniku peněžní částky získané prodejem železného šrotu, ale odevzdávali je funkcionářům TJ na vytvoření neoprávněného fondu a jeho čerpání na pohoštění a platby hráčům a funkcionářům TJ, čímž poškodili organizaci o 1,1 mil. Kčs.
8. Vedoucí střediska pronájmu televizorů Multiservis v Bratislavě v letech 1985 až 1987 rozkrádala televizory tím, že dvěma spolupachatelkám postupně pronajala 332 ks barevných televizorů za účelem jejich dalšího rozprodeje, čímž způsobila organizaci škodu ve výši 629 tisíc Kčs.
9. Skupina osmi spolupachatelů v Žilině v letech 1980 až 1988 skupovala valuty, které se ziskem dále prodávala. Spekulaci bylo získáno na zisku nejméně 1,5 mil. Kčs a 80 tisíc US dolarů.
10. Vedoucí mzdové účtárny Okresního podniku služeb v Popradě v letech 1979 až 1988 snižovala součet daně ze mzdy pracovníků podniku a rozdíly v jednotlivých měsících poukazovala na svůj sporožirový účet a vkladní knížky, čímž poškodila organizaci o částku 515 tisíc Kčs.
11. Vedoucí stavebního střediska v Krajském semenářském podniku v Košicích v letech 1977 až 1988 nepravdivými údaji ve fakturaci za dodávky kontejnerů obohatil organizaci o částku 9,1 mil. Kčs, zaměstnance podniku o 790 tisíc Kčs a sebe o částku 48 tisíc Kčs.

B. Vybrané případy trestné činnosti příslušníků SNB s motivací neoprávněného obohacování

1. Por. Stanislav PAZDERNÍK, příslušník O StB Kladno, nevyplatil zvláštní finanční prostředky TS v částce 4 500.- Kčs, které si ponechal pro svoji potřebu.
2. Plk. Josef TOMÁNEK, bývalý příslušník I. S SNB, od roku 1985 neoprávněně užíval služební motorové vozidlo, čímž způsobil škodu ve výši 5 300.- Kčs.
3. Por. Ladislav USTOHAL, příslušník II. S SNB, si vyžádal od bývalého TS částku 20 000.- Kčs pod záminkou, že zařídí jeho beztrestnost.
4. Kpt. Miroslav WINKLER, příslušník OMS VOS FMV, na ZÚ v Berlině zpronevěřil částky 2 400.- DM a 1 700.- DDM, čímž způsobil škodu ve výši 25 840.- Kčs.
5. Npor. Karel VÁLEK, bývalý vyšetřovatel VB, si přivlastnil částku 11 000.- Kčs zajištěnou při domovní prohlídce.
6. Por. Rudolf BARTEK a pprap. Miroslav ČERNÝ, SIPS 00 VB Galanta, neoprávněně odňali vietnamským státním příslušníkům částku 48 000.- Kčs, kterou si ponechali pro svoji potřebu.
7. Npor. Petr NOVOTNÝ, SIPS 00 VB Teplice, při návratu z dovolené z NDR porušil předpisy o oběhu zboží ve styku s cizinou, když při celní prohlídce zatajil dovoz dvou barevných televizorů zn. Sanyo a další zboží v celkové hodnotě 27 000.- Kčs.

Z p r á v a

o výsledcích realizace Souboru opatření proti neoprávněnému obohacování, přijatého usnesením vlády ČSSR č. 355/1982, v působnosti resortů ministerstev vnitra za období roku 1988

s tabulkovou přílohou

Z p r á v a

o výsledcích realizace Souboru opatření proti neoprávněnému obohacování, přijatého usnesením vlády ČSSR č. 355/1982, v působnosti resortů ministerstev vnitra za období roku 1988

K zabezpečení úkolů vyplývajících ze Souboru opatření přijatých usnesením vlády ČSSR č. 355/1982 a č. 73/1984 bylo v roce 1988 v resortech ministerstev vnitra pokračováno v realizaci opatření zaměřených ke zvýšení úrovně boje proti trestné činnosti s motivací neoprávněného obohacování.

Opatření k předcházení neoprávněnému obohacování a k zajištění účinnějšího postihu majetku a majetkového prospěchu z nepoctivých zdrojů byla orientována do dvou základních oblastí, jednak mimo resorty MV a jednak dovnitř resortů MV.

Mimo resort byla opatření při ochraně majetku v socialistickém vlastnictví zaměřena proti převládajícím druhům hospodářské trestné činnosti ve vybraných úsecích národního hospodářství a rozhodujících odvětvích čs. ekonomiky.

Orgány Státní bezpečnosti v rámci své působnosti zaměřovaly svoji činnost na ochranu problematiky zahraničně obchodních vztahů a na získávání poznatků k neoprávněnému obohacování čs. občanů v oblasti vnějších ekonomických vztahů.

Na základě poznatků příslušníků Státní bezpečnosti o přetravujících snahách k neoprávněnému obohacování některých čs. ob-

čanů v zahraničí, byly vysílajícími organizacemi /např. PZO Strojexport, Polytechna, Pragoinvest/ jejich delegáti odvoláni.

Základní příčiny páchaní trestné činnosti čs. občanů v zahraničí spočívají v nedostatečné kontrole práce vysílaných pracovníků na místě a v nezodpovědném kádrovém výběru. Rovněž je malá pozornost věnována výchovnému procesu připravovaných delegátů vysílajícími organizacemi.

Činnost příslušníků Veřejné bezpečnosti byla zaměřena na odhalování hospodářské kriminality páchané formou finančních machinací, vytváření tzv. černých fondů, neoprávněných čerpání státních dotací a finančních prostředků. Opatření směřovala i proti devizové trestné činnosti, pašování, spekulačnímu prodeji valut a tuzexových poukázk, jakož i k ochraně majetku v socialistickém vlastnictví před rozkrádáním.

K účinnější prevenci byl zvýšen počet objektů napojených na zabezpečovací ochranné technické systémy. Pomocí zabezpečovacích systémů bylo v rámci ČSSR zadrženo 351 pachatelů vloupání do objektů, čímž bylo zamezeno vzniku dalších následných škod.

Na úseku vyšetřování VB byla obdobně jako v předchozích letech zvýšená pozornost věnována týmově řešeným případům rozsáhlé hospodářské trestné činnosti a vybraným závažným případům. Cílem bylo dokumentovat trestnou činnost v celém rozsahu, zjistit všechny pachatele, jakož i příčiny a podmínky, které umožňovaly trestnou činnost páchat. Pozornost byla věnována zajišťování dostatečných podkladů pro rozhodování soudů o postihu neoprávněného majetkového prospěchu.

V součinnosti všech složek a služeb SNB bylo v roce 1988 odhaleno 25 467 trestných činů s neoprávněným prospěchem, což tvoří 57,64 % z celkového počtu trestných činů a přečinů hospodářské kriminality. V tomto směru se podíl skutků s neoprávněným prospěchem oproti předcházejícím letům nijak výrazně nezměnil.

Celková výše škod způsobených skutky s neoprávněným prospěchem byla o 9 mil. Kčs nižší než v roce 1987 a dosáhla 247 mil. Kčs. Zachráněné hodnoty činily 69,7 mil. Kčs. Nejčastěji útoky pachatelů směřovaly k rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a jejich počet se v dlouholetém vývoji výrazně nemění. Vysoký podíl na hospodářské trestné činnosti mají též trestné činy proti hospodářské kázni, neoprávněné užívání motorových vozidel zaměstnanci a trestné činy proti hospodářské soustavě /tabulky 1 a 2/.

Nejvíce trestných činů bylo spácháno v nevýrobní sféře, zemědělství, stavebnictví, ve státním, družstevním a zahraničním obchodě a v průmyslu.

O značném podílu recidivy pachatelů svědčí skutečnost, že téměř čtvrtina pachatelů, stíhaných za trestné činy hospodářské kriminality, již byla dříve soudně trestána /tabulka 3/.

Z přehledu o podnětech k zahájení trestního stíhání vyplývá pozitivní jev, že v hodnoceném období se zvýšil počet oznámení od kontrolních orgánů o 52 případů a dosáhl tak počtu 391 věcí, zatímco podíl občanů na oznamování trestních činů již po několik let klesá. Počet oznámení od odpovědných pracovníků podniků zůstal na úrovni předcházejícího období. Na odhalování skutků hospodářské kriminality se v rozhodující míře /87 %/ trvale podílejí příslušníci SNB /tabulka 4/.

Trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví tvoří nejpočetnější skupinu trestních činů hospodářské kriminality. V hodnoceném období bylo odhaleno 9 490 trestních činů rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, což představuje snížení pouze

o 10 trestných činů oproti roku 1987. Na hospodářské kriminalitě se uvedená trestná činnost podílí 45 %. Počet stíhaných osob se zvýšil o 45, tj. na 11 844. Způsobené škody prakticky zůstaly na úrovni roku 1987 a dosáhly 105,9 mil. Kčs, což představuje téměř čtvrtinu z celkové výše škod způsobených hospodářskou kriminalitou. Oproti předcházejícímu období došlo k nárůstu škod do 50 000.- Kčs a k poklesu škod do 250 000.- Kčs /tabulka 5/.

Podíl dříve trestaných pachatelů trestních činů rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví poklesl z 30,1 % na 28,5 %. Zároveň se však zvýšil podíl vedoucích pracovníků, techniků a dělníků na procentuálním zastoupení k celkovému počtu stíhaných osob /tabulka 6/. Z okolnosti, které umožnily trestnou činnost spáchat, převládá nedostatečná podniková kontrola ve 2 290 případech /24,1 %/ a nedostatečná ostraha 1 065 případů /11,2 %/.

Nárůst počtu zjištěných případů a stíhaných osob se projevil u trestních činů spekulace. Z celkového počtu 724 stíhaných osob se cizinci na trestné činnosti podílejí 30 %. Z cizinců převládají občané VSR a PLR žijící a pracující na našem území. Spekulativní předměty pocházely převážně ze zahraničí. Na naše území bylo zboží určené ke spekulaci dopravováno pašováním /tabulka 7/.

Při odhalování trestních činů úplatkářství byl zaznamenán pokles o 148 případů oproti roku 1987. Pokles ovlivnila nejednotnost prokuratur při posuzování úplatků. Stále se nedaří zintenzivnit odhalování uvedených trestních činů v oblasti dodavatelsko-odběratelských vztahů /tabulka 8/.

Počet odhalených trestních činů neoprávněného užívání motorového vozidla zaměstnanci poklesl nevýrazně /o 22 skutků/ a dosáhl tak 2 403 případů, avšak rozsah způsobených škod se zvýšil o 260 tisíc Kčs. Jednou z hlavních příčin tohoto negativního jevu je dlouhodobě zjišťovaná nedostatečná kontrola a evidence jízd služebních motorových vozidel /tabulka 9 a 10/.

Odhalování trestních činů ohrožení devizového hospodářství se projevilo zvýšením počtu odhalených případů o 92. Stíháno bylo o 114 osob více, tj. celkem 358 osob /tabulka 11/.

Skutečnost, že devizovou trestnou činnost lze eliminovat pouze za předpokladu kvalifikovaného, organizovaného a koordinovaného rozpracování s využitím všech dostupných prostředků a informačních zdrojů, lze dokumentovat na příkladu realizovaných bezpečnostních akcí a výsledků práce specializovaného týmu k řešení devizové trestné činnosti a spekulace s tuzexovými poukázkami na území hl. m. Prahy. Zde bylo v hodnoceném období stíháno 46 pačatelů pro devizovou trestnou činnost a spekulaci, zajištěné hodnoty představují ve valutách cca 1,1 mil. devizových korun, 74 000 TK a 1,7 mil. Kčs v hotovosti. Rovněž byla dokumentována nová forma trestné činnosti, která spočívá v získávání valut od devizových cizozemců za protihodnotu ve formě úhrady všech služeb spojených s pobytom devizového cizozemce v ČSSR. Majetkový postih spočíval v tom, že věci a hodnoty určené ke spekulaci byly navrhovány k propadnutí ve prospěch státu.

Při odhalování trestních činů "pašování" bylo zjištěno o 6 případů více, tj. celkem 159 trestních činů. Vyhláškou FMZO byl nově stanoven bezcelní dovoz osobních počítačů, došlo ke snížení cla u spotřební elektroniky a rozšířily se možnosti dovozu nad celní limit při následném celném projednání. Tato zákonná úprava se neodrazila ve snížení počtu trestních činů, ale poklesem způsobené škody téměř o 75 %. To svědčí o vyšším výskytu trestních činů s nižšími převáženými hodnotami oproti předchozímu hodnocenému období. Za trestný čin je považováno jednání, při kterém je dovezeno zboží přesahující hodnotu 20 000.- Kčs /tabulka 12/.

K odstraňování nedostatků v činnosti socialistických organizací byla ve smyslu zákona o SNB nebo trestního řádu zasílána písemná upozornění vedoucím organizací. Uvedená upozornění byla v převážné míře orgány a organizacemi chápána jako významná preventivní činnost a byla rovněž akceptována.

V rámci preventivní výchovné činnosti a zvyšování úrovně právního vědomí se osvědčilo využívání hromadných sdělovacích prostředků, zejména pořadů redakce armády, bezpečnosti a branosti Čs. televize a Čs. rozhlasu.

Na dobré úrovni je spolupráce s orgány bankovnictví a s pobočkami České a Slovenské státní pojišťovny, zejména při odhalování neoprávněných plnění z pojistných smluv a při potvrzování údajů v hlášení pojistných událostí. Prohloubila se spolupráce s orgány národních výborů, se Sborem ozbrojené ochrany železnic. K dalšímu zdokonalení a zefektivnění forem a metod práce na úseku odhalování trestních činů s motivací neoprávněného obohacování by měla přispět i nová dohoda o spolupráci orgánů VB a celní správy. Významnou pomoc prokázali pracovníci OPK, kteří svým aktivním přístupem přispěli k odhalení 457 mrtvých schránek, 19 závleků železničních vagónů s hodnotou zboží za 2,37 mil. Kčs a zadrželi zboží a valuty v hodnotě 52,3 mil. Kčs, což je o 16 mil. Kčs více než v roce 1987.

Přes dosažené pozitivní výsledky v boji s neoprávněným obohacováním, spekulací, pašováním i devizovou trestní činností nelze v nejbližším období počítat s výrazným snižováním těchto protispoločenských jevů. Přetrvávající základní příčiny a podmínky neoprávněného obohacování a nedostatky v ochraně socialistické ekonomiky i nadále spočívají zejména v nedůsledné řídící činnosti odpovědných vedoucích pracovníků, v jejich malé náročnosti na kontrolní systémy, v upřednostňování osobních zájmů před zájmy celospolečenskými.

Opatření přijímaná k předcházení neoprávněnému obohacování a k zajištění účinnějšího postihu majetku a majetkového prospěchu z nepoctivých zdrojů v resortech MV navazovala na úkoly vytyčené v rozkazu ministra vnitra ČSSR, ČSR, SSR č. 9/1983. Opatření byla zpracována do základního zaměření služební činnosti SNB, PS a vojsk MV na rok 1988 a v souladu s bezpečnostní situací byla rozpracována na podmínky jednotlivých útvarů a služeb. Zvýšená pozornost byla věnována účinnějšímu odhalování a předcházení převládajicím druhům trestné činnosti, jakož i novým způsobům pá-

chání trestné činnosti s motivací neoprávněného obohacování.

Kontrola plnění úkolů stanovených uvedeným rozkazem se stala nedílnou součástí jednání poradních orgánů příslušných náčelníků a služebních funkcionářů. Posuzuje se účinnost přijatých organizačních, kádrových, technických a dalších opatření. Zvláštní pozornost je věnována nejen účinnosti preventivního působení k odstranění příčin a podmínek usnadňujících vznik protispoločenských jednání s možností neoprávněného obohacování, ale i právní propagandě a posilování právní výchovy.

K odstraňování příčin a podmínek umožňujících vznik protispoločenských jevů byly na úrovni jednotlivých správ vydány vlastní řídící akty, které byly průběžně aktualizovány. Tyto akty postihovaly hlavní oblasti, v nichž by mohlo docházet k neoprávněnému obohacování a ty druhy činnosti, kde docházelo k vydávání rozhodnutí týkajících se postihu občanů nebo uplatňování práv a oprávněných zájmů občanů.

Příslušní služební funkcionáři, náčelníci a velitelé v součinnosti s orgány a organizacemi KSČ, SSM a ROH věnují trvale zvýšenou pozornost výchově podřízených proti přijímání úplatků a korupčních darů formou provádění politických a odborných školení k posilování jejich právního vědomí.

Důraz byl položen na řídící oblast při využívání a dodržování pracovní doby k efektivnímu plnění výhradně služebních úkolů. K upevnění pracovní kázně přispěla zvýšená kontrolní činnost nadřízených.

V oblasti kádrové a sociální politiky byla věnována pozornost výběrovému řízení uchazečů do služeb SNB a jejich zařazování do funkcí dle třídních a politických kritérií, morálních kvalit, odbornosti a tělesné i duševní způsobilosti. Služební funkcionáři současně věnovali pozornost způsobu života a majetkovým poměrům podřízených.

I přes uvedené nedostatky se opatření přijímaná k předcházení, odhalování a postihu případů neoprávněného obohacování v souladu se spol. RMV č. 9/1983 stále více prosazují do bezpečnostní praxe a daří se je postupně realizovat. Jejich pozitivní vliv se projevuje zejména v důslednějším uplatňování specifických forem, metod a prostředků práce kriminální služby, ve zrychlování a zkvalitňování vyšetřování a ve vzrůstajícím podílu pořádkové služby na odhalování přečinů hospodářské povahy.

Proces prohlubování demokratizace společnosti a přestavba hospodářského mechanismu budou ještě těsněji spjaty s potřebou upevňování socialistické zákonnosti, pořádku a disciplíny. Proto je třeba v realizaci Souboru opatření vlády ČSSR k problematice neoprávněného obohacování a účinnějšího postihu majetku a majetkového prospěchu z nepoctivých zdrojů a v plnění spol. RMV č. 9/1983 důsledně pokračovat.

T a b u l k o v á p r í l o h a

Tabulková část Zprávy pro VLK ČSSR je shodná s tabulkami 1 až 12 v příloze IV a bude ke Zprávě připojena před jejím odesláním Výboru lidové kontroly ČSSR.